

ДЕРЖАВНЕ КОСМІЧНЕ АГЕНТСТВО УКРАЇНИ

НАКАЗ

21.05.2015

м. Київ

№ 100

Про затвердження Стратегії
космічної діяльності України
на період до 2022 року

На виконання Указу Президента України від 12.01.2015 № 5/2015 "Про Стратегію сталого розвитку "Україна - 2020" та Програми діяльності Кабінету Міністрів України, схваленої постановою Верховної Ради України від 11.12.2014 № 26-VIII, у відповідності до Закону України "Про космічну діяльність" з метою підвищення ефективності космічної діяльності України на період до 2022 року

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Стратегію космічної діяльності України на період до 2022 року (далі – Стратегія), що додається.
2. Керівникам самостійних структурних підрозділів ДКА, керівникам підприємств та установ, що належать до сфери управління ДКА, у своїй діяльності керуватися положеннями Стратегії.
3. Начальнику управління забезпечення космічної діяльності розмістити Стратегію на сайті ДКА.
4. Контроль за виконанням наказу залишаю за собою.

Голова

О.С. Уруський

СТРАТЕГІЯ космічної діяльності України на період до 2022 року

Загальна частина

Стратегія космічної діяльності України до 2022 року визначає проблеми, які потребують розв'язання, мету, шляхи реалізації та містить комплекс першочергових заходів, спрямованих на забезпечення розвитку космічної галузі.

Необхідність розроблення стратегії обумовлена змінами у політичній та економічній ситуації в державі, новими викликами, які у зв'язку з цим постали перед космічною галуззю.

Базою для розробки Стратегії стали такі документи:

Стратегія сталого розвитку «Україна — 2020», схвалена Указом Президента України від 12 січня 2015 р. № 5;

Програма діяльності Кабінету Міністрів України, схвалена постановою Верховної Ради України від 11 грудня 2014 р. № 26-VIII;

Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, ратифікована Законом України від 16 вересня 2014 р. № 1678-VII.

Реалізація Стратегії здійснюється під управлінням Державного космічного агентства України.

Поточний стан космічної діяльності

Космічна діяльність в Україні здійснюється переважно підприємствами, які формують космічну галузь, основи якої закладались ще за часів колишнього СРСР. В продовж більше 20 років основна увага приділялась збереженню космічної галузі та виконанню переважно міжнародних космічних проектів, спрямованих головним чином на модернізацію існуючих ракет-носіїв, адаптацію їх до нових місць запуску. В сегменті космічних апаратів головний наголос робився на завершення виробництва космічних апаратів попередніх модифікацій. Впровадження сучасних технологій виготовлення КА здійснювалось надто повільними темпами. До сфери космічної діяльності практично не залучались інші міністерства та відомства, підприємства інших галузей економіки.

Причиною цього була орієнтація підприємств галузі на фінансування за рахунок державного бюджету або залучення кредитів під державні гарантії, що в умовах хронічного дефіциту не дозволяло забезпечити достатнє фінансування.

Такий стан справ не дозволив космічній діяльності стати локомотивом інноваційного розвитку економіки країни, не сприяв формуванню синергетичного

ефекту від впровадження високотехнологічних та високоінтелектуальних продуктів, послуг, товарів, тощо.

В той же час, в розвинутих країнах космічна діяльність здійснює суттєвий позитивний вплив на розвиток високотехнологічних виробництв та інформаційних систем, сприяє підвищенню якості життя. Розуміючи це та ставлячи на меті досягнення сучасного технологічного рівня країни з перехідною економікою та країни, що розвиваються намагаються створити в себе власну космічну галузь та активізувати космічну діяльність.

Проблеми, які потребують розв'язання

Невідповідність між можливостями, які надають сучасні космічні технології, включаючи інформаційні системи, та станом їх впровадження в Україні для потреб національної безпеки і оборони, розвитку освіти та науки, громадянського суспільства, ефективного управління та високотехнологічного розвитку економіки;

відсутність законодавчих мотиваційних підстав для залучення інвестицій у науково-виробничу сферу на принципах державно-приватного партнерства та приватного підприємництва;

обмеженість в економічних зв'язках із колишніми традиційними ринками товарів та послуг, що задіяні в космічній діяльності;

низька ефективність господарської діяльності підприємств, що обумовлена недосконалою структурою космічної промисловості;

відставання технічного та технологічного рівня космічної галузі, повільне впровадження сучасних технологій проектування, виробництва, використання сучасних матеріалів та комплектуючих виробів;

переважна частина працівників старшої вікової категорії на провідних підприємствах та установах, невідповідність сучасним вимогам соціальних стандартів для працівників космічної галузі, необхідність передачі досвіду та знань від працівників старшої вікової категорії до молоді.

Мета реалізації Стратегії

Метою є підвищення ефективності космічної діяльності, вирішення актуальних завдань національної безпеки і оборони та реалізація геополітичних інтересів держави, сприяння соціально-економічному, науково-освітньому та еколого-культурному розвитку суспільства, підвищення престижу України як космічної держави на світовій арені, перетворення космічної галузі України в мультиплікатор високотехнологічного розвитку вітчизняної економіки.

Основні напрями та шляхи реалізації Стратегії

Збереження за Україною статусу космічної держави, поетапне набуття статусу члена Європейського космічного агентства, активна участь в європейських та міжнародних космічних програмах і проектах; включаючи програму боротьби із

космічним сміттям, впровадження в Україні європейських стандартів космічної діяльності;

впровадження космічних технологій та космічних інформаційних систем до сфери національної безпеки та оборони, реального сектору національної економіки, науково-освітньої сфери та систем державного і регіонального управління;

задоволення суспільних потреб в послугах космічних інформаційних систем, включаючи дані та сервіси ДЗЗ для геоінформаційних систем різного призначення, супутникових навігаційних та телекомунікаційних систем із застосуванням орбітальних засобів національних та закордонних операторів космічних систем, даних геофізичного моніторингу Землі;

створення на комерційній основі космічних та авіаційно-космічних транспортних систем та їх складових, розширення присутності українських експортерів космічної техніки, технологій та послуг у різних сегментах світового ринку космічних послуг;

розвиток національного виробництва систем управління ракет-носіїв різноманітного класу на основі лазерних гіроскопів, оптичних та інших оптико-електронних пристроїв,

створення та впровадження сучасних технологій виробництва низькоорбітальних та геостаціонарних космічних апаратів та їх складових частин, включаючи оптичні сканери високої на надвисокої просторової розрізненості та оптичних астро-навігаційних приладів;

створення замкненого циклу виробництва твердого ракетного палива та виробництва на його основі вітчизняних зразків реактних двигунів;

проведення наукових досліджень сонячно-земних зв'язків із застосуванням власних орбітальних засобів та наземної космічної інфраструктури;

проведення прикладних наукових досліджень, спрямованих на вирішення ключових проблем створення перспективних зразків ракетно-космічної техніки, новітніх технологій та сучасних матеріалів;

удосконалення структури космічної галузі шляхом формування макротехнологічних комплексів (вертикально і горизонтально інтегрованих структур, у тому числі з підприємствами різних форм власності), технічне і технологічне переоснащення провідних підприємств галузі;

диверсифікація джерел постачання комплектуючих та матеріалів для виробництва космічної техніки, створення виробничих потужностей для імпортозаміщення критичних зразків приладів, пристроїв, виробів та матеріалів;

реалізація молодіжних проектів в космічній галузі, пов'язаних з освітою, практичною участю студентів і аспірантів в космічних проектах, використання космічних інформаційних систем та технологій в суміжних галузях, підвищенням соціальної привабливості для працівників космічної галузі.

Очікувані результати

Розширення співробітництва та набуття Україною членства в Європейському космічному агентстві;

впровадження інформаційно-аналітичної системи в інтересах забезпечення національної безпеки і оборони із використанням національних та закордонних космічних інформаційних систем;

формування національної системи ДЗЗ з космічним сегментом у складі ряду космічних апаратів серії «Січ» вітчизняного та закордонного виробництва високої та надвисокої просторової розрізненості, які реалізують різні фізичні методи зондування, створення та впровадження відомчих та регіональних геоінформаційних систем;

інтеграція національної системи ДЗЗ до світової та європейської мережі, забезпечення її взаємодії з аналогами провідних світових операторів;

введення в комерційну експлуатацію Національної супутникової системи зв'язку, впровадження сучасного комплексу інформаційно-телекомунікаційних послуг;

забезпечення використання для державних потреб інформації, отриманої від глобальних навігаційних супутникових систем, розширення на територію України зони надання високоточної диференційної поправки системи EGNOS (EC), створення умов для розширення сфери використання супутникових навігаційних систем в різних галузях економіки;

реалізація проектів з розробки і створення космічних транспортних систем та космічних апаратів, а також їх складових на комерційній основі;

початок комерційної експлуатації космічного ракетного комплексу з ракетою-носієм «Циклон-4», розширення географії стартових майданчиків для ракет-носіїв цього типу;

відновлення функціонування проектів «Морський старт» і «Наземний старт» із ракетами-носіями «Зеніт-3SL», «Зеніт-3SLB» та «Зеніт-3SLBF»;

участь українських підприємств в міжнародних проектах «Дніпро», «Антарес», «Вега» та інших;

створення новітніх зразків ракетних двигунів на різних видах палива для перспективних космічних проектів;

запуск космічних апаратів зв'язку та мовлення («Либідь», «Либідь-2»), космічних апаратів ДЗЗ («Січ-2-1», «Січ-2М», «Січ-3» високої та надвисокої просторової розрізненості), науково-технологічного космічного апарату «Іоносат», студентських піко- і наносупутників;

участь в проектах європейської програми з досліджень та інновацій «Горизонт-2020» із космічної тематики;

реструктуризація і корпоратизація, технологічне переоснащення підприємств та установ галузі, створення умов для їх сталого розвитку і прибуткової діяльності (досягнення беззбитковості), створення двох вертикально інтегрованих структур (холдингів, концернів, тощо) у космічній промисловості;

впровадження європейських та світових стандартів під час створення та виробництва ракетно-космічної техніки, підвищення якості та технічних показників створюваних зразків, підтримка їх на світовому рівні;

підвищення престижу космічної діяльності у суспільстві, збільшення співвідношення між середньою заробітною платою на підприємствах, що належать до сфери управління Державного космічного агентства України, та в державі до 2,0.

Нормативно-правове та фінансове забезпечення реалізації Стратегії

Реалізація Стратегії здійснюватиметься на підставі Закону України «Про космічну діяльність» та відповідних нормативно-правових актів Кабінету міністрів України, а також розроблення та прийняття необхідних законів України («Про державне регулювання у сфері дистанційного зондування Землі», «Про державне регулювання у сфері супутникової навігації», "Про затвердження Загальнодержавної цільової науково-технічної космічної програми України на 2018-2022 роки"), внесення змін до Законів України "Про затвердження Загальнодержавної цільової науково-технічної космічної програми України на 2013-2017 роки", «Про державно-приватне партнерство» та інші.

Фінансове забезпечення реалізації Стратегії здійснюватиметься за рахунок використання коштів державного бюджету для фінансування робіт та проектів за напрямками, які мають принципово важливе значення для забезпечення безпеки та оборони держави, та за напрямками, які дозволяють розв'язати ключові проблеми активізації космічної діяльності і сприяти інноваційному розвитку суміжних галузей економіки.

Для розвитку за іншими напрямками необхідно створити привабливі умови для залучення інвестицій, використання інших джерел фінансування, не заборонених законодавством.

Проведення інвестиційних форумів за участю провідних світових авіаційно-космічних компаній, інвестиційних фондів, космічних агентств та агентств з розвитку бізнесу.

Обсяги фінансування визначаються загальнодержавними цільовими науково-технічними космічними програмами та іншими програмами, спрямованими на розвиток космічної діяльності. ДКА України забезпечує моніторинг та оцінку стану їх виконання.
